

DINH HỒNG VÂN, *Dạng bị động trong tiếng Pháp và những phương thức biểu đạt tương đương trong tiếng Việt*, NXB ĐHQGHN, 2010.

Với tiêu điểm là dạng bị động và dạng bị động tiếng Pháp, chuyên khảo trình bày, phân tích dạng bị động nói chung và dạng bị động trong tiếng Pháp nói riêng, từ các góc độ cấu trúc hình thức và ngữ nghĩa - chức năng. Bên cạnh các vấn đề về dạng bị động tiếng Pháp, cuốn sách cũng phân tích, miêu tả khá tỉ mỉ, hệ thống các phương tiện biểu đạt ý nghĩa bị động trong tiếng Việt. Chuyên luận đã góp phần biện luận cho sự tồn tại của lối nói tiếp thụ-bị động trong tiếng Việt và sơ đồ hoá những cấu trúc diễn đạt lối nói này. Trên cơ sở đó, cuốn sách đã phân tích các phương thức chuyển dịch dạng bị động tiếng Pháp sang tiếng Việt qua ngữ liệu thu thập qua các bản dịch tác phẩm *Miếng da lừa* (của Nguyễn Văn Vĩnh năm 1928 và Đỗ Đức Dục, 1973) và *Hiến pháp CH Pháp năm 1958* (Nhà luật Việt - Pháp). Nhờ vậy, cuốn sách đã có được những nhận xét xác đáng về những nét tương đồng và dị biệt trong cách diễn đạt ý nghĩa tiếp thụ-bị động ở hai ngôn ngữ. Mặt khác, việc khai thác ngữ liệu này cũng đã cung cấp một góc nhìn lịch đại về quá trình phát triển của lối nói tiếp thụ-bị động trong tiếng Việt. Những phân tích kết quả khảo sát các bản dịch hai chiều (Pháp-Việt, Việt-Pháp) của sinh viên nhiều trình độ cho thấy xu hướng sử dụng cấu trúc chủ động trong bản dịch thay cho cấu trúc bị động trong bản gốc, xu hướng sử dụng từ “bởi” tỉ lệ nghịch với trình độ tiếng Pháp của học viên vv... Cuốn sách cũng phân tích nguyên nhân và đề xuất các gợi ý khắc phục những khó khăn trong dạy-học tiếng Pháp hay dịch thuật liên quan đến dạng bị động như điều chỉnh cách giảng dạy, tăng cường phân tích đối chiếu vv... Những khuyến nghị này có tính thực tế không chỉ có giá trị cho việc dạy-học tiếng Pháp, dịch thuật tiếng Pháp-Việt nói riêng mà còn cho việc dạy-học ngoại ngữ và dịch thuật nói chung.

Dinh Hồng Vân. *Passive voice in French and equivalent expressions in Vietnamese*. VNU Press, 2010.

The book analyzes the passive voice in general and in French in particular with regards to the aspects of formal structure and functional semantics. Apart from issues in French passive voice, the book presents a thorough description and analyses of the system of passive expressions in Vietnamese, which helps justify the existence of the receptive-passive expressions in Vietnamese and generalizes them as patterns. On that basis, the book gives an account of various ways to translate French passive voice into Vietnamese through the Vietnamese versions of Balzac's *Le peau de chagrin* (*The Wild Ass's Skin*) (translated by Nguyễn Văn Vĩnh in 1928 and then by Đỗ Đức Dục in 1973) and *Constitution of the Republic of France 1958* (Maison du Droit Vietnamo-Française – Vietnam-French Legal House). Thanks to that, the book can provide valid conclusions on the similarities and differences in the way to express the passive in both languages. Furthermore, it provides a diachronic view of the development of receptive-passive expressions in Vietnamese. Analyses of the data collected from translations from French to Vietnamese and vice versa among students reveal their trend to use the active in the translated versions instead of the passive in the original, and the use of *bởi* (an Agent marker in Vietnamese) proves to decline as the students' French proficiency increases, etc. Causes of difficulties to students of French concerning the passive voice and its translation are also discussed before recommendations are provided. These make up the values of the book not only to French teaching-learning, translation as well as foreign language teaching-learning and translation in general.